

УДК 330.341

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ, МОЖЛИВОСТІ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Бріцина Ю. В., аспірантка, Класичний приватний університет, м. Запоріжжя

Бріцина Ю. В. Соціально-економічні передумови, можливості і напрями розвитку професійно-технічної освіти в Україні.

В статті розглянуті соціально-економічні орієнтири професійно-технічної освіти, виділено ряд проблем, що потребують негайного вирішення. Наголошено, що існуюча система підготовки робітничих кадрів в Україні має бути приведена у більш сучасну та ефективну відповідність до потреб економіки країни та потреб у робочій силі у всіх професійних сферах. Актуальність статті зазначена тим, що на сьогодні професійна освіта є одним з елементів, що формує людський капітал суспільства і виступає вирішальним фактором економічного зростання країни. Метою статті є дослідження сучасного стану, передумов та перспектив розвитку системи професійно-технічної освіти в Україні. Запропонована система моніторингових досліджень, яка базується на індикаторах ефективності управлінської діяльності керівних працівників. Індикатор «Управлінський ресурс» враховує такі критерії як: адміністративний вплив, інформованість, корисний робочий час, фінансову мотивацію. Індикатор «Управлінська діяльність» враховує такі критерії як: самовдосконалення, внутрішній контроль, виконавську дисципліну. Індикатор «Результативність управлінської діяльності» враховує такі критерії як: мобільність освітніх послуг, курсову підготовку, кваліфікованість випускників, професіоналізм випускників, соціальне партнерство, педагогічну ефективність, навченість учнів. Запропонована система моніторингових досліджень має інформаційне, пошуково-дослідницьке, контрольнорегулююче, прогностичне спрямування. Якісна і своєчасно отримана в результаті досліджень інформація надзвичайно важлива для детального аналізу управлінської та організаційно-економічної діяльності професійно-технічних навчальних закладів з виявленням існуючих та попередженням можливих помилок, усуненням критичних або ж недопустимих ситуацій; для прогнозування тенденцій розвитку, потенціального резерву можливостей; для прийняття ефективних управлінських рішень, а також підвищення професійної та адміністративної культури й мобільності керівних працівників.

Brytsyna V. Socio-economic conditions, possibilities and development directions of vocational education in Ukraine.

The article deals with the socio-economic targets for vocational education, highlighted a number of problems that need urgent attention. Emphasized that the present system of training the workforce in Ukraine should be brought into a more modern and efficient with the needs of the economy and the needs of the workforce in all professional fields. Relevance of the article mentioned that today vocational education is one of the elements that form the human capital of the society and serving the decisive factor of economic growth. The article studies the current state, conditions and perspectives of vocational education development in Ukraine. The proposed system is monitoring studies, which are based on indicators of the management executives effectiveness. The indicator "administrative resources" takes into account such criteria as administrative influence, awareness, useful work time, financial motivation. The indicator "Management Activity" takes into account such criteria as: self-improvement, internal controls, executive discipline. The indicator "Efficiency of administrative activity" takes into account such criteria as: the mobility of educational services, course training, qualification of graduate, professional graduates, social partnership, educational effectiveness. The proposed system is

monitoring research information, which search and research, control and regulating, predictive direction. Quality and timely obtained from the research information is extremely important for a detailed analysis of administrative, organizational and economic activity of vocational schools with the identification of existing and prevention of possible errors, elimination of critical or unacceptable situations; for predicting trends, potential reserve capacity; for effective management decisions, as well as increased professional and administrative culture and mobility managers.

Брицына Ю. В. Социально-экономические предпосылки, возможности и направления развития профессионально-технического образования в Украине.

В статье рассмотрены социально-экономические ориентиры профессионально-технического образования, выделен ряд проблем, требующих немедленного решения. Отмечено, что существующая система подготовки рабочих кадров в Украине должна быть приведена в более современную и эффективную, в соответствии с потребностями экономики страны и потребностей в рабочей силе во всех профессиональных сферах. Актуальность статьи заключается в том, что сегодня профессиональное образование является одним из элементов, который формирует человеческий капитал общества и выступает решающим фактором экономического роста страны. Целью статьи является исследование современного состояния, предпосылок и перспектив развития системы профессионально-технического образования в Украине. Предложенная система мониторинговых исследований, основанная на индикаторах эффективности управленческой деятельности руководящих работников. Индикатор «Управленческий ресурс» учитывает такие критерии как: административное влияние, информированность, полезное рабочее время, финансовую мотивацию. Индикатор «Управленческая деятельность» учитывает такие критерии как: самосовершенствование, внутренний контроль, исполнительскую дисциплину. Индикатор «Результативность управленческой деятельности» учитывает такие критерии как: мобильность образовательных услуг, курсовую подготовку, квалификацию выпускников, профессионализм выпускников, социальное партнерство, педагогическую эффективность. обучаемость учащихся. Предложенная система мониторинговых исследований имеет информационное, поисково-исследовательское, контрольно-регулирующее, прогностическое направление. Качественная и своевременно полученная в результате исследований информация чрезвычайно важна для детального анализа управленческой и организационно-экономической деятельности профессионально-технических учебных заведений с выявлением существующих и предупреждением возможных ошибок, устранением критических или недопустимых ситуаций; для прогнозирования тенденций развития, потенциального резерва возможностей; для принятия эффективных управленческих решений, а также повышение профессиональной и административной культуры и мобильности руководящих работников

Постановка проблеми. Процеси реформування, що відбуваються в галузі професійної освіти і навчання, зумовлюють необхідність створення ефективної системи моніторингових досліджень управлінської діяльності керівних працівників професійно-технічних навчальних закладів, яка набуває принципово нових характеристик, розширеного змісту та організаційної структури. Це передбачає створення сприятливих умов для реалізації однієї з основних функцій професійно-технічних навчальних закладів, зокрема підготовки кваліфікованих робітників, професійно-компетентних, конкурентоспроможних на сучасному ринку праці, соціально свідомих, політично грамотних, з активною життєвою позицією..

Сучасний етап розвитку системи професійно-технічної освіти як одного з соціальних інститутів, що надає освітні послуги, проходить в складних умовах. Це пов'язано із зростаючими вимогами до якості підготовки кваліфікованих робітників з боку системи професійної освіти, ринку праці, студентської молоді і їх батьків, а також з економічними ризиками, демографічними проблемами, соціокультурними і етичними аспектами тощо.

Існуюча система підготовки робітничих кадрів в Україні має бути приведена у більш сучасну та ефективну відповідність до потреб економіки країни та потреб у робочій силі у всіх професійних сферах [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Соціально-економічне становище молоді в країні нерозривно пов'язано із станом суспільства. Підростаюче покоління природним чином реагує на ті зміни, які відбуваються в навколишньому середовищі. У цих умовах заклади професійно-технічної освіти, залишаючись статичними, не можуть вирішити завдання власного розвитку для максимально якісного надання освітніх послуг населенню. Конкурентна боротьба освітніх установ за абітурієнтів актуалізує процеси вдосконалення діяльності системи професійно-технічної освіти, ефективного використання наявних управлінських, кадрових, матеріальних, технологічних та інших ресурсів, реалізації варіативних освітніх програм, зміст яких є актуальним та відповідає потребам ринку праці в конкретному регіоні [2].

Серед основних соціально-економічних орієнтирів професійно-технічної освіти, що визначені програмою діяльності Уряду:

- створення належних умов для забезпечення країни якісним трудовим потенціалом шляхом професійної самореалізації особистості,
- задоволення її потреб у професійних освітніх послугах,
- надання якісної професійно-технічної підготовки впродовж усього життя з урахуванням вимог ринку праці,
- забезпечення трудових ресурсної безпеки країни [1].

На сьогодні професійна освіта є одним з елементів, що формують людський капітал суспільства і виступає вирішальним фактором економічного зростання країни. Рівень освіченості визначає положення індивіда в суспільстві, підвищує можливості людини до реалізації своїх можливостей і забезпечує пристосування особистості до вимог соціально-економічного середовища. В той же час, існує певна незбалансованість між потребами особистості та суспільства в підготовці фахівців.

Не є секретом що до навчання в ПТУ вступають діти які або не мають достатніх знань для вступу до вищих навчальних закладів, або можливості фінансування їх навчання в університетах з боку батьків. Існування упередженої думки щодо професійно-технічної освіти не дозволяє молоді вибудовувати ефективні освітні траєкторії, а суспільству і державі здійснювати адекватну політику як в сфері освітніх послуг, так і на ринку праці. Все це підсилює розрив між конституційними гарантіями отримання доступної середньої професійної освіти і державним фінансовим забезпеченням. Ще одним підтвердженням цієї незбалансованості є намагання Уряду перекласти фінансування навчальних закладів даного рівня акредитації на місцеві бюджети. Крім того, слід зазначити, що на сьогодні багато вчених, таких як О. Бурлаков [3], О. Юлдашев [4], К.Ляпіна, Д.Ляпін, Я.Демченков [5] та інших займаються питаннями регуляторної політики в сфері освіти. Дослідженню питань розвитку професійно-технічної освіти у сучасних умовах присвячено праці Н. Ничкало [6; 7], С. Ніколаєнка [8, с. 5], Г. Кругликова [9, с. 54], В. Радкевич [10, с. 6], О. Гаврилюк [11, с. 32]. Втім розвитку галузі професійно-технічної освіти поки що приділяється небагато уваги.

Виділення невирішених проблем. Зауважимо, що в аналізованих працях авторами надано більшу увагу питанням організаційного та методичного характеру, більшість з яких спрямовані на вирішення поточних завдань та розв'язання проблемних ситуацій. Однак поза увагою авторів лишилася проблематика управління системою професійно-технічної освіти виходячи з довгострокового бачення її перспектив та планів розвитку.

Згідно з «Концепцією розвитку професійно-технічної освіти» в Україні функціонує 941 професійно-технічний навчальний заклад, в т.ч. 182 вищих професійних училищ та центрів професійно-технічної освіти, 441 професійний ліцей. На базі 60 ПТНЗ створено центри із впровадження інноваційних технологій. Розпочато роботу щодо створення аналогічних навчально-практичних центрів у сфері побуту, зварювальному виробництві,

машинобудуванні та сільському господарстві. Щорічно професійним навчанням охоплюється близько півмільйона юнаків та дівчат. Також здійснюється підготовка (перепідготовка) незайнятого населення за замовленням служб зайнятості, що становить 16 тис. чол. Дві третини учнів поряд з професією здобувають повну загальну середню освіту, кожний другий за час навчання здобуває дві і більше професій. Це підвищує мобільність випускників на ринку праці [1].

Навчально-виробничий процес професійно-технічних навчальних закладів забезпечує 49 тис. педагогічних працівників, в т.ч. 24 тис. майстрів виробничого навчання та 18 тис. викладачів. В той же час укомплектованість ПТНЗ майстрами виробничого навчання фактично становить 85 відсотків, викладачами – 90 відсотків. Поряд з тим, у системі професійно-технічної освіти існує ряд проблем, що потребують негайного вирішення. Гострою проблемою є питання оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних училищ, яка більш ніж на 80 відсотків морально і фізично застаріла, що суттєво впливає на якість підготовки робітничих кадрів. Незадовільний стан будівель і споруд системи професійно-технічної освіти, більше 70 відсотків яких потребує капітального ремонту. Нагальним питанням залишається запровадження у професійно-технічних навчальних закладах енергозберігаючих технологій, що у свою чергу дасть можливість скоротити витрати на енергоносії [1].

Метою сучасної професійно-технічної освіти є створення належних умов для забезпечення країни якісним трудовим потенціалом шляхом задоволення потреб особистості, суспільства і держави в освітніх послугах з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації різних категорій населення з урахуванням вимог ринку праці; забезпечення якісної і безоплатної первинної професійно-технічної освіти, соціального захисту учнівської молоді, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації робітників; формування творчої, духовно багатой особистості з урахуванням її потреб, інтересів і здібностей

Динамічний характер розвитку соціально-економічних процесів у сучасних умовах визначає потребу систематизації існуючих та формування нових положень відносно визначення тенденцій, особливостей та перспективних напрямків розвитку професійно-технічної освіти. При цьому серед основних питань, що лишаються малодослідженими, слід визначити напрямки реформування системи професійно-технічної освіти відповідно до актуальних викликів сьогодення.

Метою статті є дослідження сучасного стану, передумов та перспектив розвитку системи професійно-технічної освіти в Україні.

Результати дослідження. У зв'язку із зміною освітньої парадигми на тлі об'єктивно існуючих процесів, що мають місце у суспільстві, система підготовки кваліфікованих фахівців знаходиться в стані модернізації, що проводиться органами управління професійно-технічною освітою. Одним з компонентів такої модернізації постає напрямок, пов'язаний з оцінкою креативності та ефективності діяльності педагогів, а особливо управлінських кадрів системи професійно-технічної освіти в Україні.

Для проведення моніторингових досліджень управлінської діяльності професійно-технічних навчальних закладів доцільно використовувати індикатори, які максимально характеризують об'єкт дослідження, зокрема управлінський ресурс, управлінську діяльність та результативність управлінської діяльності (табл. 1) і складаються із суми відповідних критеріїв.

1. ІНДИКАТОРИ УПРАВЛІНСЬКОГО РЕСУРСУ

1.1 Критерій адміністративного впливу ($K_{ав}$).

Рівень адміністративного впливу кожного заступника директора розраховується шляхом поділу контингенту його безпосереднього впливу (x) на контингент його прямого впливу (безпосередній вплив (x) + кількість учнів (y) на 1 січня) ($K_{ав} = X/(X+Y)$).

1.2 Критерій інформованості (K_i)

Рівень інформованості (K_i) керівного працівника розраховується з урахуванням коефіцієнту 10 для показника наявності електронної пошти у ПТНЗ та коефіцієнту 100 для кількості підписних видань, призначених для нього, за такою формулою: $K_i = X1/10 + Y1/100$, де $X1$ – наявність електронної пошти у ПТНЗ; $Y1$ – кількість підписних видань для керівного працівника.

1.3. Критерій корисного робочого часу ($K_{крч}$)

Рівень корисного робочого часу ($K_{крч}$) обчислюється за таким алгоритмом.

1. Визначається частина робочого часу на викладення навчальних предметів ($X2$)

$X2 = Y2/Z$, де $Y2$ – кількість годин, відведених на викладення предметів за тарифікацією; Z – загальний фонд навчального часу.

2. Розраховується обсяг загального робочого часу за один день з урахуванням коефіцієнту 10 ($8/10=0,8$).

3. Від обсягу загального робочого часу за один день віднімаємо отриману частину робочого часу на викладення навчальних предметів ($X2$) - ($K_{крч} = 0,8 - X2$).

1.4 Критерій фінансової мотивації ($K_{фм}$)

Рівень фінансової мотивації ($K_{фм}$) розраховується шляхом поділу заохочувальної надбавки ($X3$) на коефіцієнт 100. ($K_{фм} = X3/100$).

Рівень управлінського ресурсу заступника директора складається із суми всіх визначених критеріїв: $I_{управлінського ресурсу} = K_{ав} + K_i + K_{крч} + K_{фм}$

Таблиця 1 – Індикатори ефективності управлінської діяльності професійно-технічних навчальних закладів

Індикатори	Критерії
Управлінський ресурс	Адміністративний вплив Інформованість Корисний робочий час Фінансова мотивація
Управлінська діяльність	Самовдосконалення Внутрішній контроль Виконавська дисципліна
Результативність управлінської діяльності	Мобільність освітніх послуг Курсова підготовка Кваліфікованість випускників Професіоналізм випускників Соціальне партнерство Педагогічна ефективність Навченість учнів

2. ІНДИКАТОР УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Критерій самовдосконалення (K_c)

Критерій самовдосконалення (K_c) передбачає урахування таких показників як методична обізнаність, педагогічний фах, управлінська мобільність та комп'ютерна грамотність. Методична обізнаність ($X/10$), педагогічний фах ($Y/10$), управлінська мобільність ($K = 1$); комп'ютерна грамотність ($Z = 1$) де, X – кількість власних методичних розробок, публікацій з питань управлінської діяльності у фахових виданнях; Y – кількість особистих відкритих уроків; K – наявність курсів підвищення кваліфікації; Z – наявність сертифікату "Інтел".

Сумарна кількість, отримана в результаті статистичних обчислень, показників визначає рівень самовдосконалення (K_c) - $K_c = X/10 + Y/10 + K + Z$

2.2. Критерій внутрішнього контролю ($K_{вк}$)

Критерій внутрішнього контролю ($K_{вк}$) передбачає урахування таких показників як педагогічний контроль ($X1$), аналітичність ($Y1$) та аудит ($Z1$).

Розділення коефіцієнту 0,1 на визначену внутрішнім розпорядком необхідну кількість відвіданих уроків (записів, підготовлених питань, проведених інструктивно-методичних нарад) дозволяє отримати статистичний вимір одного відвіданого уроку (запису, підготовленого питання тощо).

Рівень педагогічного контролю (X_1) обчислюється за формулою:

$X_1 = 0,1 / Y_2 * Z_2$, де Z_2 – кількість відвіданих уроків; Y_2 – визначена внутрішнім розпорядком необхідна кількість відвіданих уроків.

3.3. Критерій виконавської дисципліни (Квд)

Критерій виконавської дисципліни (Квд) передбачає вчасність планування, дотримання планування, урахування навчальної потреби, здійснення маркетингу, здійснення звітності Рівень показника розраховується шляхом поділу одиниці, якою позначається наявність показника, на коефіцієнт десять:

- вчасність планування ($X_5/10$);
- дотримання планування ($Y_3/10$);
- урахування навчальної потреби ($Z_3/10$);
- здійснення маркетингу ($L/10$);

-здійснення звітності ($M/10$), де X_5 – це затверджені до 1 червня поточного року робочі навчальні плани; Y_3 – виконані у повному обсязі робочі навчальні плани; Z_3 – якісно зведені навчальні плани та тарифікаційні списки; L – предметно і своєчасно розміщена на веб-сайті навчального закладу інформація про його діяльність; M – вчасна та якісна здача звітів.

Рівень виконавської дисципліни визначається сумарною кількістю результатів, отриманих шляхом статистичних обчислень показників.

$$K_{вд} = X_5/10 + Y_3/10 + Z_3/10 + L/10 + M/10$$

Рівень управлінської діяльності заступника директора визначається сумарною кількістю відповідних критеріїв.

$$I_{управлінської діяльності} = K_c + K_{вк} + K_{вд}$$

3. ІНДИКАТОР РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Індикаторами результативності управлінської діяльності є: мобільність освітніх послуг (визначає повноту освітніх послуг, характеризується рівнем реагування навчального закладу на потреби регіонального ринку праці); курсова підготовка (враховує різноманітність освітніх пропозицій для непрацюючого населення, наявність платних послуг і, відповідно, спроможність самофінансування); кваліфікованість випускників (визначається кількістю випускників з розрядом нижчим за той, що передбачено навчальним планом); професіоналізм випускників (визначається кількістю випускників з підвищеним розрядом, який надається у разі професійної підготовки не за державними стандартами); соціальне партнерство (передбачає співпрацю із замовниками робітничих кадрів, що забезпечує оплачувані робочі міста для учнів та прибуток навчальному закладу від виробничого навчання й виробничої практики); педагогічна ефективність, показником якої є кількість золотих, срібних медалей та дипломів з відзнакою; навченість учнів, яка передбачає загальний обсяг їх знань, умінь і навичок відповідно до визначених рівнів засвоєння навчального матеріалу.

3.1. Критерій мобільності освітніх послуг (Кмоп)

Рівень мобільності освітніх послуг (Кмоп) розраховується за формулою $K_{моп} = X/Y$, де X – кількість нових професій; Y – загальна кількість професій у навчальному закладі.

3.2. Критерій курсової підготовки (Ккп)

Рівень курсової підготовки (Ккп) розраховується за формулою $K = X_1/Y_1$, де X_1 – кількість слухачів цільових курсів, платного навчання; Y_1 – контингент навчального закладу (держзамовлення) за рік.

3.3. Критерій кваліфікованості випускників (Ккв)

Рівень кваліфікованості випускників ($K_{кв}$) розраховується за формулою $K_{кв} = x_2 / y_2$, де x_2 – кількість випускників з розрядом нижчим за той, що передбачено навчальним планом; y_2 – загальна кількість випускників (разом із слухачами).

3.4. Критерій професіоналізму випускників ($K_{пв}$)

Рівень професіоналізму випускників ($K_{пв}$) розраховується за формулою $K_{пв} = x_3 / y_2$, де x_3 – кількість випускників з підвищеним розрядом; y_2 – загальна кількість випускників (разом із слухачами).

3.5. Критерій соціального партнерства ($K_{сп}$)

Рівень соціального партнерства ($K_{сп}$) розраховується за формулою $K_{сп} = x_4 / y_1$, де x_4 – сумарний дохід від виробничого навчання та виробничої практики учнів; y_1 – контингент навчального закладу (держзамовлення) за рік.

3.6. Критерій педагогічної ефективності ($K_{пе}$)

Рівень педагогічної ефективності ($K_{пе}$) визначається за формулою $K = 10 * (x_5 + z) / y_2$, де x_5 – кількість золотих та срібних медалей; z – кількість дипломів з відзнакою; y_2 – кількість випускників навчального закладу (разом із слухачами); сумарна кількість медалей та дипломів з відзнакою помножується на коефіцієнт 10.

3.7. Критерій навченості учнів ($K_{ну}$)

Рівень навченості учнів ($K_{ну}$) розраховується за формулою $K_{ну} = 100 * (x_6 + 0,64 * x_3 + 0,36 * s + d) / z_1$, де x_6 – кількість учнів з високим рівнем засвоєння навчального матеріалу (помножується на коефіцієнт 1); x_3 – кількість учнів з достатнім рівнем засвоєння навчального матеріалу (помножується на коефіцієнт 0,64); s – кількість учнів із середнім рівнем засвоєння навчального матеріалу (помножується на коефіцієнт 0,36); d – кількість учнів з початковим рівнем засвоєння навчального матеріалу (помножується на коефіцієнт 0,14); z_1 – кількість учнів за всіма рівнями.

Рівень результативності управлінської діяльності розраховується шляхом складання та віднімання визначених критеріїв. $I_{руд} = K_{мон} + K_{кп} - K_{кв} + K_{пв} + K_{сп} + K_{пе} + K_{ну}$

За результатами проведеного аналізу з'ясовано, що балансу між попитом і пропозицією на кваліфіковані робітничі кадри на ринку праці не досягнуто. Спостерігається з одного боку дефіцит робітничих кадрів за рядом професій, з іншого – їх перенасичення за іншими професіями, що обумовлює необхідність визначення політики професійно-технічної освіти в умовах ринкових відносин, яка б була зорієнтована на задоволення потреб особистості в професійно-технічній освіті та забезпечення ринку праці кваліфікованими робітничими кадрами.

Висновки та пропозиції. Сучасна діяльність установ професійно-технічної освіти спрямована не тільки на задоволення цілком конкретних потреб суспільства і економіки у фахівцях середньої ланки, але і на освітні потреби особи. Трансформація соціокультурного середовища детермінує діяльність навчальних закладів у напрямі активізації внутрішніх процесів (підвищення якості навчання, розвитку, виховання) і зовнішньої мобільності. Складна динаміка розвитку пов'язана з інтеграцією навчальних закладів, спадкоємністю освітніх програм різних рівнів, розширенням зв'язків з іншими освітніми установами, організаціями і підприємствами. При цьому важливо не стільки забезпечити модернізацію та нарощування кількісних параметрів (масштабів підготовки фахівців) функціонування системи професійно-технічної освіти, скільки досягнути темпів її випереджаючого розвитку, поряд із знаходженням і використанням якісно нових ресурсів реалізації цілей досліджуваної системи.

Запропонована система моніторингових досліджень має інформаційне, пошуково-дослідницьке, контрольно-регулююче, прогностичне спрямування. Якісна і своєчасно отримана в результаті досліджень інформація надзвичайно важлива для детального аналізу управлінської та організаційно-економічної діяльності професійно-технічних навчальних закладів з виявленням існуючих та попередженням можливих помилок, усуненням критичних або ж недопустимих ситуацій; для прогнозування тенденцій розвитку, потенціального резерву можливостей; для прийняття ефективних управлінських рішень, а

також підвищення професійної та адміністративної культури й мобільності керівних працівників.

Список використаних джерел:

1. Концепція розвитку професійно-технічної освіти. – Електронний ресурс.- Режим доступу: <http://asyan.org/potra/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%main.html>
2. Н. М. Родіонова Стан та перспективи розвитку системи професійної підготовки кваліфікованих робітників. - Духовність особистості: методологія, теорія і практика 3 (56)-2013
3. Бурлаков О.О. Ефективність регулювання освіти в умовах трансформаційної економіки: Дис... канд. ек. наук. – У., 2004. – 203 с.
4. Юлдашев О. Х. Проблеми вдосконалення державної регуляторної політики в Україні: Монографія. –К.: МАУП, 2005.–336 с.
5. Регуляторна політика: Нові можливості. / За ред. К.Ляпіної, Д.Ляпіна і Я.Демченкова. - Київ.: Інститут конкурентного суспільства; 2004. - 170 с.
6. Ничкало Н. Профтехосвіта і ринок праці : старі й нові проблеми / Н. Ничкало // Педагогічна газета. – 2005. – № 12. – С. 8.
7. Ничкало Н. Ринок праці і проблеми модернізації підготовки кваліфікованих робітників / Н. Ничкало // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 4 – 12.
8. Ніколаєнко С. Інноваційний розвиток профтехосвіти / С. Ніколаєнко // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 3. – С. 5 – 7.
9. Кругликов Г. И. Настольная книга мастера производственного обучения : учеб. пособие [для студ. сред. проф. образования] / Г. И. Кругликов. – М. : Изд. центр „Академия”, 2006. – 272 с.
10. Радкевич В. Дослідницькі засади діяльності педагога професійної школи / В. Радкевич // Проф.-техн. освіта. – 2006. – № 4. – С. 5 – 7.
11. Гаврилюк О. Сучасні технології навчання – оновлення освітнього процесу в профтехучилищі/ О. Гаврилюк // Рідна шк. – 2000. – № 12. – С.32 – 35. Концепція розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні // Професійно-технічна освіта. – 2004. – № 3. – С. 2 – 5.

Ключові слова. Соціально-економічні орієнтири, професійно-технічна освіта, індикатори результативності, система моніторингових досліджень, управлінський ресурс.

Ключевые слова. Социально-экономические ориентиры, профессионально-техническое образование, индикаторы результативности, система мониторинговых исследований, управленческий ресурс.

Keywords. Socio-economic guidance, vocational education, indicators of performance, monitoring studies system, management resource.